

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ФИСКАЛНИ САВЈЕТ
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

REPUBLIKA SRPSKA
FISKALNI SAVJET
REPUBLIKE SRPSKE

Трг Републике Српске 8/ХIII, Бања Лука, телефон: 051/303-234, факс: 051/303-235, e-mail: kabinet@fiskalnisavjetrs.net

Број: 27.1-40-57/20

Дана, 15. маја 2020. године

На основу члана 22. став 3. и члана 19. став 2. тачка 1) Закона о фискалној одговорности у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, бр. 94/15 и 62/18), Фискални савјет Републике Српске, даје

МИШЉЕЊЕ

на Приједлог ребаланса буџета Републике Српске за 2020. годину - по хитном поступку

Законом о фискалној одговорности у Републици Српској, чланом 19. став 2. тачка 1) („Службени гласник Републике Српске“, бр. 94/15 и 62/18) прописано је да Фискални савјет Републике Српске даје мишљење и анализе Народној скупштини на нацрт и приједлог буџета и ребаланса буџета и економске политике, односно програма економских реформи.

Чланом 10. став 1. и став 2. истог Закона, прописано је да приликом достављања на усвајање буџета, односно ребаланса буџета Републике Српске, одговорно лице има обавезу да под пуном материјалном и кривичном одговорношћу достави потписану и овјерену изјаву о фискалној одговорности, у супротном надлежни орган не може разматрати буџет, односно ребаланс буџета Републике Српске. Будући да су одговорна лица свих корисника буџета Републике Српске доставила потписану и овјерену изјаву о фискалној одговорности Народна скупштина Републике Српске може разматрати Приједлог ребаланса буџета Републике Српске за 2020. годину.

Фискални савјет Републике Српске је на сједници одржаној 15. маја 2020. године анализирао Приједлог Ребаланса буџета Републике Српске за 2020. годину (у даљем тексту: Ребаланс буџета).

Разлог за доношење Ребаланса буџета налази се у очекиваном смањењу остварења буџетских прихода и повећању реализације буџетских расхода, а што је у највећој мјери последица новонастале ситуације изазване пандемијом вируса корона.

Приједлогом Ребаланса буџета за 2020. годину укупан буџетски оквир, односно укупна буџетска средства као и буџетски расходи и издаци планирани су у износу од 3,6 милијарди КМ, што представља повећање у односу на Буџет за 2020. годину у проценту од 5,5% или за 188 милиона КМ.

Анализом Приједлога Ребаланса буџета за 2020. годину може се констатовати да је дошло до смањења свих врста прихода, како пореских, тако и непореских. Укупни буџетски приходи смањени су за 8% у односу на иницијално планиран Буџет за 2020. годину.

Процентуално смањење од 6,7% остварено је код пореских прихода, док су непорески приходи смањени за 21,3%. Као посљедица смањења потрошње и увоза, приходи од индиректних пореза који представљају најзначајнију компоненту пореских прихода смањени су за 7% у односу на првобитно планиран Буџет. Такође, у оквиру пореских прихода значајно смањење забиљежено је код прихода од пореза на имовину и прихода од пореза на доходак и добит. У оквиру непореских прихода значајан допринос смањењу планираног износа реализације дало је смањење прихода по основу накнада, такси и прихода од пружања јавних услуга. Дакле, забиљежено је веће процентуално смањење непореских прихода у односу на пореске приходе, али с обзиром на чињеницу да порески приходи имају учешће 92,7% у укупним буџетским приходима они имају значајнији утицај на реализацију укупних буџетских прихода.

Ребалансом буџета за 2020. годину предвиђено је повећање укупних буџетских расхода за 7,1%, односно за 201,5 милиона КМ у односу на расходе планиране Буџетом за 2020. годину. Расходи по основу кориштења роба и услуга, као категорија непродуктивних расхода, смањени су за 5,3% у односу на иницијално планиран износ. У циљу одржавања фискалне стабилности неопходно је и даље тежити смањењу непродуктивних расхода. Такође, Ребалансом буџета за 2020. годину предвиђено је повећање на позицији грантова за око 13% у односу на средства планирана Буџетом за 2020. годину, док су трансфери између и унутар јединица власти увећани за 103%.

Ребалансом буџета предвиђени су укупни буџетски приходи и примици за нефинансијску имовину у износу од 2,8 милијарди КМ, што је за 8% мање у односу на Буџет за 2020. годину. Укупни буџетски расходи и издаци за нефинансијску имовину Ребалансом буџета планирани су у износу у 3,2 милијарде КМ, што је за 6,5% више у односу на Буџет за 2020. годину. Ребаланс буџета предвиђа значајне промјене на позицијама јавних прихода и јавних расхода што има за посљедицу планирани буџетски дефицит у износу од 412,2 милиона КМ у односу на Буџетом планирани буџетски суфицит у износу 20,1 милион КМ.

Дефицит предвиђен Ребалансом буџета у 2020. години чини 14,9% планираних буџетских прихода у тој години. С обзиром на специфичност ове економске кризе, осим о опоравку економије и санирању посљедица привредног застоја, неопходно је и даље дјеловати и у циљу очувања здравља становништва.

Буџетски дефицит и повећање јавног дуга у оваквим околностима су уобичајена појава код свих земаља које се суочавају са тренутном кризом. Међутим, треба имати у виду да пројектовани дефицит у Ребалансу буџета у износу од 412,2 милиона КМ, уколико се реализује, нарушава фискално правило консолидованог буџетског дефицита. Народна скупштина може у складу са чланом 12. Закона о фискалној одговорности у Републици Српској, на приједлог Владе донијети одлуку о одобравању привременог одступања од фискалних правила у условима природне непогоде, економске рецесије или реализације великих инфраструктурних пројеката. У оквиру тог поступка морају се предвидјети рок и мјере за враћање буџета у оквире прописаних фискалних правила.

Ребалансом буџета за 2020. годину планирани су примици по основу задуживања у износу од 746,4 милиона КМ, што представља повећање од 116% у односу на Буџетом планирана средства. Дакле, предвиђено је значајно повећање задужења Републике Српске на финансијском тржишту. Додатно задужење у оваквој ситуацији је оправдано, под условом да се средства од задужења усмјере рационално и одговорно.

Такође, Фискални савјет процјењује да би због ефеката изазваних пандемијом економски опоравак могао бити спорији од очекиваног. Коначне посљедице претходно

наведеног огледале би се кроз већи буџетски дефицит у 2020. години од планираног. Због свега претходно наведеног, Фискални савјет Републике Српске препоручује да се јавна потрошња, кроз реализацију оперативног буџета, строго контролише. Односно, неопходно је да се реализација расхода врши искључиво на основу прилива по основу остварења прихода.

У околностима смањења привредне активности уз нагло повећање дефицита, а у циљу обезбеђења ликвидности буџета и измирења приоритетних расхода препоручује се одгађање реализације непродуктивних инвестиција и набавки које нису започете у текућој години. На тај начин се стварају реалне претпоставке за поновно успостављање фискалне стабилности и стабилности буџета.

